

UITSPRAAK REGIONALE KLACHTENCOMMISSIE MIDDEN - NEDERLAND

17 januari 2022 (mondelinge uitspraak 13 januari 2022)

Zitting: 13 januari 2022 te Amersfoort
De mondelinge behandeling heeft via beeld -en geluidsverbinding plaatsgevonden

Klachtnummer: KC 2022 – 004

1. De klacht

De klachtmelding vermeldt de volgende klachten:

1. Klaagster is het niet eens met overplaatsing naar een HIBZ;
2. Klaagster klaagt tegen de insluiting in de crisisbeoordelingsruimte. Zij heeft geen 8:9 brief ontvangen en weet de datum niet meer maar het was ongeveer 2 weken geleden;
3. Klager stelt dat zij voordat zij in de crisisbeoordelingsruimte is ingesloten twee keer is gefixeerd.

Zowel het insluiten als fixeren was niet nodig geweest als klaagster naar haar kamer zou zijn gebracht.

2. De procedure

2.1. Bevoegdheid en ontvankelijkheid

De klachtencommissie (in het vervolg: de commissie) verklaart de klacht ontvankelijk als een klacht in de zin van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz).

2.2. Het verloop van de procedure

- Op 6 januari 2022 heeft de commissie de klacht van klaagster ontvangen. Klaagster heeft de commissie toestemming gegeven voor het inzien van het dossier.
- Op 10 januari 2022 zijn aangeklaagden en de overige betrokkenen, zoals bedoeld in artikel 5 van het klachtenreglement, van de klacht van klaagster in kennis gesteld.
- Klaagster heeft een schorsingsverzoek ingediend.
- Op 10 januari 2022 zijn de schriftelijke uitnodigingen verzonden voor de hoorzitting op 13 januari 2022. De commissie heeft aangeklaagden verzocht een schriftelijke reactie op de klacht in te dienen. De commissie heeft op 12 januari 2022 een schriftelijke reactie ontvangen.
- Op 11 januari 2022 heeft klaagster schriftelijk klachtonderdeel 1 ingetrokken.
- Op 12 januari 2022 heeft de commissie een toelichting van de pvp ontvangen.
- De hoorzitting heeft op 13 januari 2022 plaatsgevonden. Dezelfde dag is de beslissing, zie punt 7, aan klaagster, aangeklaagden en de pvp medegedeeld (telefonisch en voor zover mogelijk per e-mail).

Alle betrokkenen zijn van de ingebrachte stukken in kennis gesteld.

2.3. Schorsingsverzoek

Klaagster heeft bij haar klachtmelding tevens een schorsingsverzoek ingediend ten aanzien van de beslissing tot het overplaatsen naar een HIBZ dat haar mondeling is aangezegd, in het kader van het verlenen van verplichte zorg zoals bedoeld onder punt 1, zie hierboven.

Dhr. B. heeft de ambtelijk secretaris telefonisch meegedeeld dat klaagster nog niet in de HIBZ is geplaatst, omdat er geen plaats is. Het schorsingsverzoek is derhalve (nog) niet aan de orde.

1. De feiten – voor zover van belang

Klaagster is geboren op Klaagster is op 24 juni 2021 met de crisismaatregel opgenomen, na een verblijf bij Klaagster heeft een psychiatrische voorgeschiedenis en zij is eerder al langere tijd (grotendeels vrijwillig) opgenomen geweest in verband met een ernstige depressie met psychotische kenmerken.

Op 6 augustus 2021 heeft de rechtbank Midden-Nederland, locatie Lelystad, een zorgmachtiging verleend tot en met 6 februari 2022. Er is op 23 december 2021 een aanvraag voor een zorgmachtiging ingediend.

4. Toelichting van klaagster

Klaagster heeft ter zitting een toelichting op haar klacht gegeven; deze wordt hieronder, voor zover van belang, samengevat en zakelijk weergegeven.

Klaagster vertelt dat zij op 11 januari 2022 de klacht over de overplaatsing naar een HIBZ schriftelijk heeft ingetrokken.

Gevraagd hoe het met klaagster gaat, antwoordt zij dat het wisselend met haar gaat en de ene dag beter is dan de andere. Zij vertelt dat zij vandaag een rustige en goede dag heeft.

Gevraagd hiernaar antwoordt klaagster dat zij tegen haar zin in de crisisbeoordelingsruimte is gebracht. De reden waarom zij naar die ruimte is gebracht en geen kans kreeg om op haar eigen kamer te blijven is haar onduidelijk. Zij heeft hierover ook niets op papier gekregen. Klaagster vertelt dat zij na ontvangst van haar medicatie even op een rustige plek moet zitten. Dat kan op haar kamer. Dan wordt zij rustiger.

Gevraagd hiernaar antwoordt klaagster dat zij tweemaal is gefixeerd, omdat zij tegen de nooddeur heeft aangetrapt. Zij is toen meteen tegen de grond geduwd, waarbij zij werd aangeraakt en op de grond gelegd door medewerkers. Er is iemand op haar gaan zitten met een schoen tegen haar enkel.

Gevraagd hiernaar antwoordt klaagster dat zij toen zij op de grond lag een injectie heeft gekregen die zeer deed, omdat het erg hardhandig werd gedaan. Klaagster gaf toen weer een trap tegen de deur waarop zij een tweede injectie olanzapine kreeg toegediend. Daarna weet ze niets meer.

Gevraagd of klaagster alles heeft kunnen zeggen wat zij heeft willen zeggen en of er goed naar haar is geluisterd antwoordt zij dat er door de verpleging is gezegd dat zij naar de

crisisbeoordelingsruimte zou gaan als zij niet luistert. Zij zegt dat zij minder als een dier wordt behandeld.

Gevraagd of de pvp nog iets wil toevoegen antwoordt zij dat klaagster op 24 december 2021 een onrustige dag heeft gehad met veel spanning. Zij heeft een signaleringsplan waarin verschillende mogelijkheden omschreven staan als het niet goed met haar gaat, bijvoorbeeld dat klaagster na medicatie op haar kamer kan blijven tot het inwerkt. Het is haar die dag niet gelukt om zich op haar kamer terug te trekken. De pvp is van oordeel dat zowel het insluiten als het fixeren niet nodig zouden zijn geweest als klaagster op haar kamer tot rust had kunnen komen. De pvp stelt dat er geen beslissingsbrief aan klaagster is uitgereikt voor de insluiting en fixatie en dat zij ook niet weet wie en waarom de beslissing is genomen om haar naar de crisisbeoordelingsruimte te brengen. De pvp zegt dat klaagster om 23.00 uur medicatie heeft gekregen en er daarna niet meer naar haar gekeken is gekeken of zij die avond / nacht terug kon naar haar kamer. Zij is volgens de pvp wellicht langer in de ruimte verbleven dan nodig was en dat dit impact op haar heeft gehad.

5. Weerwoord van aangeklaagden op de klacht

Ter zitting heeft dhr. B. verweer gevoerd; dit wordt hier onder, voor zover van belang, samengevat en zakelijk weergegeven.

Gevraagd hiernaar antwoordt dhr. B. dat hij zelf niet aanwezig was op 24 december 2021. Klaagster had, zo blijkt uit de stukken, zichzelf opgesloten in de badkamer om zichzelf met een riem te stranguleren. Klaagster is bekend met vele vormen van TS, ook zeer recent. Er is toen meteen ingegrepen en het slot van de badkamer is losgemaakt. Zij heeft medicatie gekregen en is voor een rustmoment op haar kamer, waarna zij ontspannen terugkomt naar de afdeling. Op enig moment gooit zij zonder enige aanleiding een stoel door de afdeling en rent zij naar de nooddeur om deze in te trappen. Enige tijd later loopt de spanning verder op en pakt klaagster een mes uit de lade, waarmee zij zich mee in haar nek wil steken.

Gevraagd hiernaar antwoordt dhr. B. dat er geen beslissingsbrief is opgesteld voor het insluiten en het fixeren, ook naderhand is dit niet gebeurd. Er was op het moment van het voorval sprake van een noodsituatie waarop direct ingrijpen was geboden. Op de vraag wat dhr. B. onder fixatie verstaat antwoordt hij dat dit het vasthouden van iemand door verpleegkundigen en beveiligingsmedewerkers is om te voorkomen dat iemand zichzelf verwondt.

6. Overwegingen van de Klachtencommissie

Gelet op de ingebrachte stukken en wat ter zitting is besproken komt de commissie tot de volgende overwegingen.

De commissie heeft bij de klacht de rechtmatigheid van de verplichte zorg ter uitvoering van de door de rechtbank op 26 augustus 2021 toegewezen zorgmachtiging en de daarbij vastgestelde vormen van verplichte zorg te beoordelen.

Artikel 8:9 Wvvggz bepaalt dat de zorgverantwoordelijke ter uitvoering van de crisismaatregel, machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel of de zorgmachtiging een beslissing tot het verlenen van verplichte zorg niet neemt, dan nadat hij:

- a. zich op de hoogte heeft gesteld van de actuele gezondheidstoestand van betrokkene,

- b. met betrokkene over de voorgenomen beslissing overleg heeft gevoerd, en
- c. voor zover hij geen psychiater is, hierover overeenstemming heeft bereikt met de geneesheer- directeur.

Allereerst en meer in het algemeen overweegt de commissie dat verplichte zorg bij psychiatrische patiënten een ernstige inbreuk is op hun persoonlijke levenssfeer en/of lichamelijke integriteit. Deze inbreuk dient dan ook met de nodige waarborgen omkleed te zijn. Daarom worden er op zowel juridisch als medisch gebied eisen gesteld aan het mogen toepassen van verplichte zorg. Op juridisch gebied moet verplichte zorg voldoen aan de gronden van de Wvvgz en aan vormvoorschriften als vastlegging van het zorgplan en het uitreiken van een voldoende gemotiveerde schriftelijke kennisgeving van de verplichte zorg.

Wat betreft deze *formele* aspecten van de verplichte zorg stelt de commissie vast dat deze niet voldoen aan de wettelijke vereisten die hiervoor zijn gesteld.

Verplichte zorg is een ultimum remedium. Als verplichte zorg noodzakelijk is, moet gekozen worden voor de minst ingrijpende vorm en zo kort mogelijk. Verplichte zorg moet voldoen aan de uitgangspunten van subsidiariteit, proportionaliteit, doelmatigheid en zorgvuldigheid.

De commissie constateert dat er geen beslissingsbrief aan klaagster is uitgereikt. Hierbij doet niet ter zake dat klaagster een mondelinge aanzegging zou hebben gehad. Een beslissingsbrief behoort tot de formele vormvoorschriften, zodat de vormen van verplichte zorg duidelijk zijn voor de patiënt en patiënt wordt gewezen op het raadplegen van een pvp en de mogelijkheid tot het indienen van een klacht. Gelet op het ontbreken van de beslissingsbrief is de commissie van oordeel dat de klacht met betrekking tot de verplichte zorg in de vorm van het insluiten en fixeren op formele gronden gegrond moet worden verklaard.

Nu de klacht op formele gronden gegrond is verklaard komt de commissie niet toe aan een inhoudelijke beoordeling van de klacht.

De commissie verklaart de klacht voor wat betreft de verplichte zorg op grond van artikel 8:9 Wvvgz **formeel gegrond**.

Met andere woorden: de klacht is gegrond op formele gronden en dit zegt niets over het feit in hoeverre de gegeven verplichte zorg noodzakelijk was.

7. Beslissing

De commissie verklaart de klacht: **formeel gegrond**

Deze beslissing is genomen door:

Mw. mr. drs. A.M.M. van Breugel, voorzitter,
Dhr. drs. R.J.P. Hazewinkel, psychiater,
Mw. drs. C.J.M.M. van de Gevel, lid op voordracht van de Centrale Cliëntenraad.

In aanwezigheid van mw. mr. A.L. Duimel, ambtelijk secretaris (maakt geen deel uit van de commissie)

Ondertekening:

Beroepsmogelijkheden

De commissie wijst klaagster en de zorgaanbieder op de mogelijkheid dat zij op grond van artikel 10:7 Wvvgz binnen zes weken na het bekend maken van deze uitspraak de rechter om een beslissing over de klacht kunnen verzoeken. Dit kunnen zij doen door zelf rechtstreeks een verzoekschrift in te dienen.

Zij kunnen hierbij een verzoek tot schadevergoeding (doen) indienen.